

donen sopes lligat en una cadira, el dissabte a la nit o el diumenge a la tarda.

...Ah! Si! El Setè Segell!... Terrible encert fotogràfic... Meravellosa dansa d'espectres amb vestits de l'Edat Mitjana... Fruïció... Enrenou en les creences... Fred a l'esquena...

Pot ésser que fóssim així?... Gràcies! Gràcies!... Ja hem sortit d'aquell món esclau, de tanta frustració, de l'esforç inútil en nom d'uns i d'altres... dels errors, de les misèries, de l'esclavatge!...

No? Em dius NO?... No hem avançat ni un sol pas?... Si tu ho dius!...

...I de Maduixes Silvestres he escoltat alguns comentaris:

"...Que si aquest home era bo i l'han fet tornar dolent entre tots..., que si no ho era tant... que si l'egoisme, que si la fredor, que si les banyes..."

"...Un surt content de films com aquests, és un cant d'esperança!... Em sento optimista ara... tots canvien a fi de bé!... S'acaba una mica com les novel·les d'en Folch i Torres..."

"...Pobre home, quina amargura!... 80 anys sol i amb una mare així!... i un fill brètol!... i la noia, pobreta!... Només estima al vell?... No entens com en tan poca estona hi ha tanta desgràcia, no pot ésser això!"

En fi. Bergman acontenta, irrita, confon... des del primer dia.

Traquem-nos el tarot, que passa...

MORT DE DAMA AL ROMEA

per Lluís Pasqual

Si "el teatre és sempre una incògnita" (Jean Vilar), l'estrena de "Mort de Dama", la novel·la de Llorenç Villalonga, en versió teatral de Biel Moll i direcció de Ricard Salvat, ha estat l'interrogant més convulsiu que ha mogut els àmbits teatrals aquests darrers dies. Ja feia temps que Ricard Salvat no presentava un espectacle i l'estrena d'aquest en temporada comercial ha constituït tot un fenomen. "Mort de Dama" pertany al cicle de novel·les Bearn, de Llorenç Villalonga. Concretament, mostra la decadència i les contradiccions d'una aristocràcia mallorquina en una època en què les posicions socials estaven totalment preses per la burgesia.

Biel Moll, prenent per punt de partida la versió teatral que el mateix Villalonga havia fet de la novel·la "L'Ombra de la Seu", ha fet uns textos representables, afegint-hi coses de la novel·la i conferint-los una estructura de caire èpic. Dins aquesta estructura èpica, Moll ha aconseguit posar el factor "temps" que, donat per una evocació de records, és un element molt important en la novel·la i en la peça dramàtica; efecte que en teatre és molt difícil d'aconseguir. Malgrat això, fa l'efecte que d'una novel·la curta i agradable n'ha resultat una obra llarga i excessivament narrativa, la qual cosa fa que en algunes ocasions, sobretot a la primera part, arribi en alguns moments a l'avorriment.

El defecte no radica, em sembla, en la tria de l'obra ni en el muntatge, sinó en el fet d'allargar i recolzar massa unes situacions —d'altra banda poc interessants per al nostre públic— (situacions posades de la novel·la i que "L'Ombra de la Seu" havia suprimit per innecessàries) i en la desviació del sentit èpic que se li ha intentat de donar.

Quan les inferències èpiques al text perden el caire de "rondalla" que distingeix dos plans diferents entre el personatge real que ho explica al públic i el personatge fictici que representa, i els mateixos personatges es marquen l'actuació definint-se entre ells, es cau en el camp de l'antiteatralitat.

Aquest error produeix dos defectes:

—Que els personatges estiguin continuament condicionats per les atribucions que d'ells fan

“Mort de Dama”: Assaig de la Companyia Adrià Gual

tots els altres i per tant siguin ambivalents.

Que la iteració d'un fet o d'un personatge confereixi una transcendència a aquest que no posseeix ni a la novel·la, ni al mateix text, ni a la ideologia del muntatge.

El muntatge, malgrat tots els seus defectes, és un perfecte muntatge Salvat-Adrià Gual, acurat, elegant, amb moments d'una identificació total amb el text que dona un clima molt avinent a l'escena, aconseguit per una observació minuciosa del món de l'escriptor i del món mallorquí de Donya Obdúlia o els seus equivalents.

Els decorats no presenten cap novetat ni troballa però són d'una perfecta realització. No podem dir el mateix del vestuari. La majoria dels vestits queden deslligats de l'època i uns dels altres fins arribar a extrems de mal gust com en el cas de la protagonista, Donya Obdúlia de Montcada.

La interpretació es va ajustar perfectament al muntatge. Salvat ha sabut aconseguir un to de calma i serenitat propi del caràcter mallor-

quí que els actors donen perfectament. Algunes sortides de to eren ben passables i fins algunes, com la de Carme Sansa a la segona part, venien a donar una pujada de nivell a la gràfica de l'espectacle.

Amb tot no hi va haver moments puixants d'interpretació tret d'algunes escenes de Carme Sansa, Elisenda Ribas (molt discutible quant al personatge) i Montserrat Carulla.

De la projecció del començament no en parlo perquè em sembla que equivocaré la intenció que Ricard Salvat ha volgut donar-li i que no va quedar mostrada de cap manera. En contra de l'opinió de Ricard Salvat, no crec que representi cap innovació ni en la seva línia ni en la del teatre aquí, sinó una aportació més. L'única innovació seria potser la de fer pujar un dels textos més importants d'un dels principals escriptors de la literatura catalana moderna. L'espectacle manté un to de dignitat a la qual ens té acostumats Ricard Salvat i l'“Adrià Gual”.